SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALÁ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NUM. 2 TERS
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2,293

ANY IX NUM..-2.686 BARCELONA, DILLUNS 15 DE JULIOL DE 1912 UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

LA CONFERENCIA D'EN PERE COROMINAS

Plé enorme.-El poble aprova amb ses ovacions la conducta dels diputats catalans en la qüestió de les Mancomunitats.-Rotundes afirmacions nacionalistes.-Manifestació a la sortida.-"Els Segadors" y "La Marsellesa".-Un "hidalgo" covard provoca un formidable avalot.-A les Rambles

L'aprovació del poble

Ahir, en el gran acte de la Sala Imperi, davant d'aquella gentada enorme y d'aquell veritable deliri d'entusiasme, un patriota exclamava amb el cor gonflat de joia:

—Això es un poble!

Sí, allò era un poble. Era'l poble de Barcelona, bocí gloriós del poble de Catalunya. En aquella multitut materialment amuntegada, s'hi veia aqueix conjunt orgánic, amb una ánima colectiva palpitant, que forma un poble. A la nostra Catalunya, aquesta transfiguració de la gentada amorfa en poble viu, la veiem sempre en les grans diades patriótiques. Un instint sotil ens fa adonar de aquesta transfiguració y ens en comunica la sensació vibrant. En l'acte d'ahir aquesta sensació va produirse, y per això constitueix una memorable diada pera la patria catalana.

En Pere Corominas, amb paraula clara, nota, minuciosa, explicá tot el procés interessantíssim del projecte de Mancomunitats. Relatá després agermanant la veritat y la generositat, la seva intervenció y la del partit d'U. F. N. R. en aquell procés. Y desde'l comensament al final, tant en els petits detalls com en els punts essencials, el públic, entregantse a una adhesió plena de confiansa y d'amor, aplaudí fortissímament, entusiásticament, les paraules honrades, sinceres y cordials den Pere Corominas. Era la plena aprovació del poble a la conducta dels seus representants parlamentaris en la qüestió de les Mancomunitats.

Però aquesta aprovació s'extengué a la bellíssima ratificació de fé nacionalista que va fer l'ilustre conferenciant. Amb absoluta franquesa, amb noble sinceritat, digué tot el pensament dels nacionalistes. Més pel continent que pel contingut, més pera poder tenir un organisme representatiu de Catalunya que per les migrades atribucions d'aquest organisme, acceptem la Mancomunitat. Però no renunciem a l'integritat del nostre ideal. Ben al contrari: l'afermem amb més fé y amb més voluntat que mai. Pugem de bona gana aqueix primer esgraó de la Mancomunitat. Però no pararem fins a obtenir l'autonomía total, fins al día en que, com va esmentar en Corominas, en un feliç paragraf,

Catalunya triomfant
tornará a esser rica y plena.

Abans de comensar

Com era de preveure l'anunci de la conferencia den Corominas atragué a la Sala Imperi una grossa gernació. La ciutat, ahir, vibrá novament, en entusiasmes catalanistes y aixís se comprén que ja no una multitut amorfa, sino aquesta gernació compacta d'artesans y obrers, artistes y gent de carrera, comparagués a sentir la paraula sempre cálida, sempre clara, sempre eloqüent, sempre sincera del nostre Pere Corominas.

Semblava talment que'ns trobessim uns quan's anys enrera: aquells en els quals darrera cada catalá hi havía un patriota. Y es que'l sentiment catalanista ni s'ha mort ni s'ha esmortuit. Persisteix en tota la seva agudesa y si ara torna a manifestarse bullent per les plasses, es que'ls patriotes s'adonen de l'engany a que'ls duien aquells que els recomanaven calma y sempre calma pera servir aixís millor a una política conservadora.

Ja ho preveiem nosaltres que no s'hi cabría a la Sala Imperi. Molt abans de l'hora senyalada pera comensar era impossible donar un pas per la sala d'espectacles. Tothom pera agafar lloc matinejá, y aixís a dos quarts de onze la sala estava plena de gom a gom, aguantant els concorrents amb estoica paciencia aquella calor sofocant, inaguantable, que era mestressa del teatre.

Aquella mitja hora que tardá de passar! Y no obstant ningú's movía y els que feien tard—o puntuals—encara s'inquibien allí ont bonament podíen, apretantse desesperadament. Ben prompte'ls passadissos quedaren plens de persones que, de peu, se disposavén a passar aquella hora y mitja d'emocions patriótiques. El fons de la sala semblava una montanya de carn humana, víst desde l'escenari.

Y a les onze en punt, sense que ni materialment hi capigués una agulla, se doná comens a l'acte. Aleshores hi hagué un arremolinament dels que esperaven a fora. Les portes quedaren atapiades per una paret de carn y ossos.

Sortí en Corominas a l'escenari y una ovació xardorosa acullí la seva presencia. Tothom, dret, saludava y aplaudía a l'ilustre president de l'U. F. N. R. Crits de visca Catalunya! Visca en Corominas! ressonaven per la Sala, sense parar. L'ovació durá alguns instants. En Corominas y els que l'acompanyaven, l'escoltaven emocionats. Aleshores prenguerem noms dels que hi havía a l'escenari. Hi vegerem als senyors Bastardas, Lluhí Rissech, Suñol (A.), Matons, Layret, Juncosa, Maynés, Planas Cañameras, Vila, Vidal y Guardiola, el diputat provincial de Tarragona senyor Mestres, Palá, Barbará, Casals, Miquel, Rovira y Virgili, Isern, Pere Sala, Puig y Esteva, Juliá (F.), Planas Escubós, Montoliu, Solé (A.), Puig, Roig y Pruna, Oriol Martorell, Clapés, Antón Serra, Girbés, Joan Llorens y molts altres quals noms no recordem.

Escampats per la sala alguns mostren la seva cara coneguda. Son en Martí y Juliá, en Folguera y Durán, en Rodegas Calmell, en Mer y Nuell, en Pere B. Tarragó, en Ruiz Casamitjana, l'Anton Assens, en Prats Parés, en Roig Armengol...

Feta la calma s'avensá en Corominas y digué:

La conferencia

—

La democracia y els representants del poble

Ciutadans:

La significació de l'acte d'avui es que un diputat per Barcelona ve a donar compte de la seva conducta al poble que'l va elegir. Y al ferho, he de comensar fent constar que la seva conducta en la qüestió de les Mancomunitats de que anem a tractar, no ha sigut portada únicament per voluntat meva personal, sinó que a tota hora ha vingut inspirantse en el consell dels companys y en el d'aquelles persones que tenen en sés mans la direcció del partit.

Donant compte de la meva gestió en un assumpte tant interessant y trascendental com es el projecte de Mancomunitats, jo he cregut estar dintre del veritable sentit del poble de Barcelona, que's distingeix per son sentiment de perfecta democracia. Cap home, cap idea, cap partit, podría digna y honradament portar la representació del poble, si aquest no li donava en les grans assamblees y les grans reunions de la plassa pública.

Així entenc jo, ciutadans, la representació democrática. Y si algun día Barcelona pensés d'altra manera; si algun día's creu que els representants ja no necessiten que'l poble'ls ratifiqui'ls poders y la confiansa per medi d'aquests grans aplecs populars, aquell día, si'l poble necessita un delegat seu o un «leader», que no'm vingui a buscar a mí. (Molt be, molt be).

El pla de la conferencia

Penso dividir aquesta conferencia en tres parts: Primera. Origen del projecte de Mancomunitats y procés seguit fins arribar al Parlament; Segona. Posicio dels partits espanyols davant del problema que plantejava el projecte; Tercera. Nostra conducta durant la discusió y relació de la llei aprovada amb la llibertat de Catalunya.

Totes aquestes tres parts anirem tractant, dividint la materia pera que'ns sigui més fácil la comprensió.

Origen del projecte

Pel Maig de 1911 tots recordareu que Barcelona estava atuída y desorientada de resultes del cansament produit per les anteriors lluites. S'havía desfet el poderós moviment de la Solidaritat; els diputats monárquics se n'enduien la nostra representació a les Corts d'Espanya; els regionalistes intentaren l'obra d'atraure a la causa de Catalunya als antics partits caciquistes; l'Unió Federal entrava a la Conjunció Republicana Socialista; de Romea n'havía de sortir el Teatre Catalá, que havía de viure com a dispesa en una casa de traductors, y tot això produía una desorientació y un marasme, que be semblava una reculada del sentiment catalá a Barcelona y Catalunya.

Podía creures per tots aquests simptomes que la nostra patria havía tingut com una noció de que s'havía equivocat en les seves lluites. Però això no podía durar. Va venir el juny patriótic y amb ell «Els Segadors», pera segar, no solament les espigues daurades dels camps catalans, sinó també les cadenes amb que la patria fa anys está fermada. (Molt be.)

En aquella hora, als homes que han donat en dirne positivistes y práctics, aimants de la realitat que jo'n dic falsa realitat, no se'ls hauría acudit trencar l'espés glas de l'indiferencia. Però Catalunya va tenir ventura, en aquestes hores anguníoses, del seu romanticisme, del seu romanticisme no práctic.

Y quatre homes que no's donaven vergonya de dirse reconsagrats, com en els bons temps del Catalanisme, quatre homes que no volíen passar per práctics, presentaren el projecte en que's demanava la reéncarnació de Catalunya en el seu cos l'integració de tota ella en un sol organisme. Aquest es l'origen de tota aquesta qüestió de la Mancomunitat.

Jo us demano ara, ciutadans, pera aquests quatre bons catalans, pera en Suñol, en Sansalvador, en Verdaguer y en Folguera, el vostre aplaudiment.

(Ressona una gran ovació que obliga als senyors Folguera y Suñol, presents a l'acte, a saludar al públic.)

De la Diputació al ministeri de la Governació

Veureu, si estudieu aquesta primera proposició, que hi ha en ella gran timidesa. Se parla d'obres y funcions verament catalanes y pera res s'intenta recabar de l'Estat delegacions y funcions que desempenya. No podía ser d'altra manera, pera que l'idea resultés viable.

La ponencia que va estudiar el projecte definitiu ja va anar més enllá. Ja va parlar de concretarla en una forma parlamentaria, de realisar la Mancomunitat o unió de les quatre provincies catalanes y de demanar a l'Estat la concessió d'atribucions y recursos.

Per l'octubre de l'any passat, divuit representants de les Diputacions catalanes se reunfen en memorable Assamblea y redactaven les bases, mentres l'Unió Catalanista, conscient de la trascendencia de lo que's discutía, recomanava fer onejar la bandera catalana, que si abans fou símbol de les nostres glories y després de les nostres vexacions, fos ara la forsa que fes aplacar la ira de les nostres discordies. (Aplaudiments).

Quan el projecte estigué llest, anarem tots, diputats a Corts y provincials, a Madrid. Feia goig veure aquella representació. Perque era tot un poble'l que demanava per boca del que aleshores era'l nostre president, senyor Prat de la Riba. Y davant de aquell poble que demanava humil una petita part de lo que per dret era ben seu, trobarem l'home d'Estat que's sabé fer cárreg del voler d'un poble, trobarem l'home que digué: Jo sabré traduir en formes de govern y en lleis les aspiracions de Catalunya.

El projecte den Canalejas firmat per en Barroso y fet a base del presentat per Catalunya, estava molt lluny de lo que demanavem. No omplía'l nostre desitg. Però jo haig de regoneixer públicament la bona fe del president del Consell y vosaltres també la regoneixereu després de lo que passo a explicar.

De les dotze delegacions del poder central que demanava Catalunya en el projecte presentat, no més se'n concedien quatre. Desapareixía l'Assamblea de diputats y el Consell Executiu de la Mancomunitat. En lloc d'això se parlava d'una Junta y se llegislava sobre la disolució del nou organisme creat per Catalunya.

Cóm se compagina, preguntareu, la bona fe den Canalejas amb aquest projecte migrat que no era més que una caricatura del presentat per Catalunya? Ah! es que en tot això hi havía una honrada habilitat del senyor Canalejas. El projecte era com una deducció y en certs punts una copia, del presentat per en Maura, llevantli les dues o tres coses que tenia d'antipátiques y inadmisibles. Y era hábil reprendre la discusió allí ont s'havía deixat pel Congrés anterior; parlar y tractar de coses que en certa manera ja tenien estat parlamentari y eren conegudes y no podien espantar a certs elements.

La U. F. N. R. y el projecte del govern

La nostra posició, davant del projecte presentat per en Canalejas era ben clara.

Qué haviem de fer? Jo, com els demés companys de minoría y com el Consell, vaig entendre que haviem de colaborar y millorar el projecte. Hi anava en això involucrat el nostre honor polític. Perqué, que's diría si després d'haver compromés a un govern pera presentar un projecte nostre, abandonessim l'idea a la primera dificultat? Colaborarem, dones, en el projecte del govern.

Davant nostre, al comensar a estudiar la proposició del govern, hi trobarem una una qüestió previa, la constitució democrática de la Mancomunitat. En Canalejas, com abans en Maura, estatuía una comissió de tres delegats pera fer el Reglament de la Mancomunitat. Y com que en l'article cinc se parlava d'una Junta de la Mancomunitat, sense dir qui la formaría, y com que's podía entendre copiantho del projecte maurista, que aquesta Junta fora la mateixa comissió redactora del Reglament, enstrobavem que la direcció de la Mancomunitat no era democrática.

Podía donarse'l cas de que no manant la majoría de diputats aquells delegats, no hi hagués en el poder director de la Mancomunitat representació de les minoríes y per tant, moltes vegades, dels republicans. Això no ho podiem tolerar. No podiem permetre que la majoría de Catalunya y la majoría d'aquest noble poble de Barcelona estessin sense representació en la direcció de la Mancomunitat. (Aplaudiments.)

Y com que no podia ser, plantejarem la qüestió previa an en Canalejas y li ferem saber que per això no hi passariem els diputats federals nacionalistes. O ens concedía una constitució democrática del nou organisme, o jo, que era dintre de la Comissió, presentaría vot particular, que, tenint que respondre aleshores a la nostra peculiar manera de ser y no a cap consideració de govern, seria una veritable Constitució de Catalunya. (Molt bé, molt bé.)

Cadascú dintre de la comissió defensa el seu personal criteri en les varies coses de que tracta la Mancomunitat. Però, sense orgull personal, perqué lo que jo defensava era l'acord de tots, podem dir que si hi ha democracia en el projecte, això's deu a l'iniciativa y a l'acció dels diputats de l'U. F. N. R. (Gran ovació,)

No entengueu pas que al dir això vull fer un acte de partit. No vull emportarmen les simpaties dels republicans que no son amb nosaltres. Amb això hem servit els alts interessos de la patria que mai hauria pogut veure bé que'l projecte no hagués respost al sentiment íntim y pregón de democracia que té a la seva ánima. (Molt bé.)

Altre punt de discusió va esser la qüestió de les delegacions. Les que'ns donava'l govern eren quatre y una que no l'havien demanada. No solament nosaltres sinó tots els partits, acordaren que lo concedit era poc, que amb alló sol no podiem tornárnosen a casa, perqué no responía a lo que esperava Catalunya.

El Govern ens va parlar de les dificultats. Jo no tindré inconvenient—ens deia en Canalejas—en concedir la formació democrática de la Mancomunitat; però lo dificil pera'l Govern es aumentar aquestes delegacions.

Hi va haver qui va presentar una solució, que es aquesta: Redactar l'article de manera que digués, «el govern podrá delegar les funcions dels poders de l'Estat en obres públiques, beneficencia y ensenyansa.» Per una banda semblava que aquesta fórmulá deixava camí a una major amplitut..

Entrada del Sr. Carner y ovació

En aquest moment entrá a l'escenari el diputat pel Vendrell don Jaume Carner, que tant brillantment ha colaborat amb en Corominas en tot lo referent a lo de les Mancomunitats.

El públic, així que vegé l'ilustre patrici, esclatá en una gran ovació que durá molta estona. Amb l'ovació s'hi barrejaren crits de ¡Visca Catalunya! y ¡Visca la llibertat dels pobles!, produintse en la sala un gran moment d'entusiasme.

En Carner s'aixecá y doná un vigorós crit de ¡Visca Catalunya!, que chorejaren mil veus.

Continúa el discurs

Les delegacions

Per una banda, deia, semblava que aquesta fórmula deixava encara més el camí obert a futures concessions.

Peró jo vaig tenir una temensa. Jo vaig dir al senyor Canalejas que nosaltres no teníem de resoldreli les dificultats, sino al contrari, que ara que hi havía un poble y un Govern y un Parlament que anaven a negociar, era quan s'havíen d'escometre totes les dificultats, aprofitant el moment de pau entre tots. (Aplaudiments).

En aquest sentit me vaig oposar jo y els demés amb tota intranzigencia a acceptar la fórmula. Perqué la fórmula deia paraules de llibertat y nosaltres lo que voliem no eren paraules, sinó la llibertat mateixa.

Varem consultar als diputats provincials y tots a la una decidírem no acceptar la fórmula.

El govern, aleshores, ens digué: Us donaré les delegacions que demanen. Peró deixeume un marge de tranzacció pera negociar.

Aquest marge consistía en treure del projecte lo dels doctorats, esperant el projecte d'autonomía universitaria que dit Govern prepara, y lo del catastre, que tenía molts enemics. Si previament fallavem aquestes dues qüestions, ens posavem davant a molts elements que d'altre manera no'ns foren enemics.

Acceptarem la transacció, esperant el projecte d'ensenyansa y esperant que els banquers que volen el negoci del catastre se retiressin a l'ombra—perqué les mateixes pedres s'aixecarien si passessin endavant els seus intents—pensant que fins aquestes dues qüestions podríen en lo futur, resoldres favorablement per Catalunya. (Molt bé).

Hi havía també un instrument formidable de cultura que posat en nostres mans ens podría servir pera fer grans coses y que deixat com fins avui, es xorc, inútil: me refereixo als Museus, Arxius y Biblioteques, que posseeix Catalunya.

Tenim l'Arxiu de la Corona d'Aragó, tresor históric que pocs pobles poden presentar, ont gran part de la vida de Catalunya, quan era lliure y floreixent hi trobem documentada; tením la Biblioteca de l'Universitat, altre tresor fins avui inutilitzat per enfarfecs burocrátics; tením les riquíssimes coleccions de Sta. Agueda; aquestes coses vam demanarles y ens les concedí. Ja veieu com no hi havía mala fé en ses paraules. (Mostres d'assentiment.)

Se van plantejar en el sí de la comissió altres problemes. El capdal era'l d'obtenir la constitució y el regoneixement de la Mancomunitat Catalana, sense necessitat de una llei especial. Y això s'ha obtingut. El día que'l rei sancioni la llei, el Govern, sense més dilacions, ni expedients ni trámits, podrá decretar el regoneixement de la Mancomunitat Catalana, encara que sols sigui per aquelles funcions propries de les actuals Diputacions.

Això es una gran cosa, una gran victoria.

Y an això hi hem contribuit tots. Jo que no vull ferme, companys, una corona amb llorers d'altri; jo desde aquesta tribuna endresso una salutació coral als que foren companys meus de comissió: en Francesc Cambó y l'Alfons Sala, perqué en l'hora de la lluita no hi va haver dissenssions entre nosaltres, sinó una perfecta armonía que'ns va donar la forsa, que'ns va amparar a nosaltres y al Govern contra les escomeses dels enemics del projecte. (Grans aplaudiments).

Situació dels partits

Y passem a la segona part d'aquesta conferencia, aném a explicar la posició adoptada pels diversos partits davant del projecte y en definitiva, davant de Catalunya.

Tres coses, tres notes sobressortints van cridar l'atenció de tothom al plantejarse en el Congrés la qüestió de les Mancomunitats.

L'unitat dels catalans

La primera l'explicava clarament en Moret quan se dirigia a l'Alfons Sala, que seia en el banc de la Comissió, amb aquestes paraules:

Su Señoría (dirigintse an en Sala sentat en el banc de la Comissió) en ese banco y en aquél y en su casa es un diputado catalán y cuando se plantean cuestiones catalanas todos los diputados catalanes—creo lo sabe S. S. y yo lo sé también—cualesquiera que sean sus opiniones, ante todo son catalanes.

Dones aquest mateix sentit, aqueixa mateixa unió que'ns lliga a tots els catalans, se va veure quan en Feliu, quefe dels carlins, se va aixecar a dir que votaría en contra y darrera d'ell s'aixecá en Llosas a dir «jo no, jo votaré amb Catalunya.» (Aplaudiments.)

Mai com en aquesta ocasió havía jo vist votar junts a tants diputats catalans. Dels 44 llocs que té Catalunya al Congrés, n'hi ha 2 de vagants, 5 són dels radicals, que no van votar en contra del projecte, s'abstingueren, peró declarant el seu quefe que estava conforme en el principi de la Mancomunitat; altres 5 no eren presents per causes llegítimament, perfectament raonables; tots els demés 32 vam votar a favor.

Ho haguessiu vist, companys! El que tenía la sort de votar amb son partit l'haurieu vist alegre votar amb els seus; el que no, el que per Catalunya tenía de dissentir dels homes y de la massa del seu partit, l'haurieu vist venir trist, peró amb pas ferm, a votar allá ont era la Diputació Catalana. (Grans aplaudiments.)

Això ens dona una llissó y una esperansa. Mai més quan se tracti de coses de Catalunya, la veu del partit no ha d'ofegar la veu de la Patria... (Ovació.)

Y també ens ensenya que podem trebailar, que podem anar separats, que sempre que's tracti de Catalunya ens trobarem plegats. (Se repeteix l'ovació.)

L'actitut dels conservadors

L'altra cosa sobressortint que va cridar l'atenció, va esser l'actitut del partit conservador davant del projecte, actitut concretada per son capdill, don Antoni Maura, que va pronunciar en la memorable sessió del primer de juliol aquestes paraules, que jo us vaig a retreure íntegres:

Para mí las Mancomunidades del proyecto de Administración local eran una forma jurídica, por cuyos vasos circularía aquella energía nacional que yo buscaba en el proyecto, buscándolo desde el Municipio, procurando depurarla, procurando integrarla, procurando preservarla y procurando hacer para ella posible la vida con una reforma general de la legislación española... Para mí era y sigue siendo incomprensible que se extraiga de aquella obra sistemática, de aquella reforma orgánica fuerza más allá...

Més tard, quan fou necessari decidirse, en aquella hora en que s'anava a veure si la voluntat del Congrés era la de prosseguir la discusió del projecte de Mancomunitats fins a la seva aprovació, en Maura no va veure en aquell trascendental debat més que un plet de familia, una qüestió interna del partit lliberal.

Els catalans, que no n'havíen de fer res d'aquell plet de familia, defensavem amb tota la nostra forsa la continuació de la discusió. Es que Catalunya no val un vot, senyor Maura?

No's tractava, no, merament d'un vot de confiansa al Govern. Tampoc se tractava de un problema de familia, y en Maura mateix ho va demostrar al dirnos a nosaltres catalans, que no provoquessim una votació, perqué al cap de 15 díes ens penedirfem d'ella.

Nosaltres, que no ens guiava altra cosa que l'interés de Catalunya, no podíem escoltar aquelles paraules d'abstenció, perqué nosaltres no sabiem si dintre de 15 díes estaríen ja les Corts tancades, y nosaltres no volíem sortir aquell día del Congrés sense saber fixament la sort que se li deparava al Projecte, si Catalunya sería o no escoltada pel Parlament espanyol. (Grans aplaudiments.)

Perqué no som nosaltres nacionalistes els que hem de justificar l'urgencia del problema de Catalunya; es un escriptor que no pot esser titllat de nacionalista: en Kropotkin, el qui ha dit: «Allí ont hi ha plantejat un problema de nacionalitat, no n'hi ha cap que pugui passarli al davant; si's vol la pau, primer s'ha de resoldre el problema dels pobles opresos.» (Més aplaudiments.)

Concretament, amb una sola paraula definiré el nostre sentiment davant l'actitut den Maura: desengany.

Peró haig de fer una confessió: en Maura va esser sincer, va dir lo que sentía. En Maura, en son projecte d'Administració Local, feia creure, va fer creure an alguns que obría un camí pera les aspiracions de Catalunya. Peró ara hem vist clar que això no era son pensament, y que l'errada ha estat sols d'aquells que van veure en el projecte d'A. L. unes intencions y un pensament que no hi eren. (Impressió; llargs aplaudiments.)

El partit lliberal

L'altra, la tercera cosa remarcadá, era la discordia, la desunió del partit lliberal, que se rebelava, que naixía en aquella tarde memorable. Això, aquesta qüestió, tenía un alt interés no sols pera Catalunya, sinó pera tota Espanya. S'anava a veure si el partit lliberal espanyol continuava essent una oligarquía de gent rancia o bé si definitivament s'incorporava a la corrent dels partits lliberals de tots els pobles avensats.

Totes les misses que's celebraràn en l'iglesia de la Casa Provincial de Caritat demà, dimars, dia 16 del corrent, se aplicaràn en sufragi de l'ánima de

Donya Dominga Peix de Marsans

Va morir el dia 12 del corrent, havent rebut els Sants Sacraments y la Benedicció Apostólica

(Q. E. P. D.)

El seu marit Don Josep Marsans Rof, mare, fills, fills polítics, nets, germans, germans polítics, oncles, nebots, nebots polítics, cosins, cosins polítics, demès parents y la raò social «J. Marsans Ro éHijos», al participarho als seus amics y coneguts, els conviden a assistir a algunes de dites misses, essent les d'ofertori de 10 a 12.

Per respecte a la Santetat del temple, el dol se dona per despedit.

No's convida particularment

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

BANYS DE MAR

Complert asortit en Trajos de bany pera senyora, cavaller y nens, Llensols, Barnussos, Tobalioles, Maletins, Gorres y Sabates pera bany.

Gran varietat

EN

MOBLES DE VIMEC Y JONC

:::::: pera platja, jardí y cases de camp ::::::

Neveres, Geladores, Banyeres, Aparells pera dutxes, Sifons "Sparclets", Filtres pera aigua.

Novetat en Persianes, Cortines bambú Esterilles jonc, etc., etc.

Queviures y vins *planta baixa*

Cerveza PETRY Fosca, a pts. 0'35 amp. y 3'60 dna. Pilsen, „ 0'40 „ y 4'20 „

Ampolles de 72 centílitres.--Preus sense envás.

Dipósit y venda de l' "oli extra„ de la "Granja de Ntra. Senyora de la Misericordia de Reus.„

S'anava també a resoldre un «quid-pro-quo», una cosa extranya que sols en nostre país s'ha donat. Arreu, en tots els pobles, la resolució dels problemes d'autonomía son materia, están incorporats als partits liberals; a Espanya s'ha donat el mal entés de fer veure que la qüestió de Catalunya depenía, anava lligada ámb el partit conservador.

Davant d'aquell fet de la divisió de la majoría, nosaltres vam intentar rejovenir als lliberals espanyols. A nosaltres, republicans, no'ns interessava aquell problema de familia, peró com a catalans vam compendre la trascendencia del moment. Aleshores en Carner y jo negociarem amb els rebels— y aquí ens en confessem—anant a trobar an en Moret, an en Romanones... Hi havía una qüestió de patria y nosaltres no volguerem veure altre interés. (Molt bé, grans aplaudiments).

La Mancomunitat y la reforma municipal

Semblava que la dificultat que s'ens presentava pera combatrens era la següent. En Moret y els conservadors, estimaven que la reforma era com el sostre de l'edifici de la reorganització de l'administració local, y nosaltres anarem a demanar que'l Govern presentés en el próxim periode parlamentari un projecte sobre administració municipal.

Peró independentment d'això, quedava clarament plantejat el problema de Catalunya, tant, que fins els nostres enemics—en Burell mateix—el tingueren que reconcixer.

Y això sol, ja es una gran victoria en les nostres jornades.

Perqué quan fa dotze anys que diputats catalans van anar per primera volta al Congrés d'Espanya a explicar les Bases de Manresa, se va poder aixecar algú a dir que allò sols era cosa de quatre gats, á negar importancia al problema de Catalunya. Després de tants anys d'actuació parlamentaria hem aconseguit això, que d'ara endavant tot home polític d'Espanya, tot home de govern regoneixi que an aquí Catalunya hi ha un problema d'organització a resoldre. Y allí ont hi ha un problema tot home de Govern hi ha de presentar una solució. (Aplaudiments).

Petit incident

En aquest punt, en un dels recons de la Sala oposat a l'escenari, se producu un petit incident, degut, segons sembla, a la molestia d'uns quants oients, per la calor insoportable que feia en el local.

Alguns de les butaques s'aixequen a protestar, creient equivocadament, que's tracta d'uns perturbadors. Peró sabuda aviat la causa, la calma se restableix. Mentrestant el reste del públic tributa una gran ovació a l'orador que avensantse més al públic, crida: «Assosseguese, companys; que an aquí no hi ha altre enemic de la nostra pau y tranquilitat que la calor.»

Y realment tenía raó en Corominas, car la calor era de debó asfixiant.

Restablert l'orde y el silenci, continúa en Corominas:

La U. F. y'l govern

Elogi d'en Canalejas

Aquesta tercera part l'hem d'encapsalar amb una serie d'interrogacions. Es que hem adquirit amb tota aquesta colaboració algún compromís? Hem d'anar a aplacar la nostra aspiració republicana perqué hi hagi un rei que firmi un decret favorable a Catalunya? Es que hem de claudicar en les nostres aspiracions nacionalistes per tot això? Hem de renular en cap de les nostres peculiars aspiracions?

Jo vaig a respondre categóricament a totes aquestes preguntes. Després de parlarne amb els directors del partit, puc divos que a totes les interrogacions responem amb un rotunde no. (Aplaudiments).

No hi ha cap compromís amb el Govern. Lo que hi há es un record inesborrable pera'l senyor Canalejas, la lealtat del qual hem reconegut tots els que hem prés part en aquest plet de les Mancomunitats.

En Canalejas, a qui tant he combatut, no trobará en mi paraules d'adulació, y jo us dic que si no aprofita el temps que li resta de governar pera acabar de posar el peu al coll a l'iniqua Llei de Jurisdiccions (una veu:—Aquí, aquí!); sinó mira de posar aturador a la vergonyosa invasió d'Associacions religioses, si no tracta, en fi, de realitzar el seu programa lliberal, davant per davant y cara a cara el tornarem a combtre y el considerem per enemic. (Ovació.)

Peró la lealtat y la noblesa amb que l'hem vist combátre per la Mancomunitat y per Catalunya; aquella verba generosa amb que'ns deia que no teniem que agraïrli res perque era d'estricta justicia tot lo que'ns donava; aquell accent commovedor amb que deia coses que mai per mai ha dit, dirigintles a Catalunya cap governant espanyol, ens obliguen amb ell amb una cordial recordansa. Jo voldria posseir una gran forsa d'evocació pera posar en aquesta memoria que li dedico tota l'intensitat del meu agraiment.

Més republicans y més nacionalistes que mai

Fora d'això, nosaltres no tenim ni amb el rei ni amb el govern cap compromís. No tenim de fer de cortisans. Y això, per moltes raons, ademés de la suprema d'esser fidels a les nostres idees.

Perque ¿cóm se compendría que al comensar a caminar pel camí de les nostres lliberta's, ens paressim? Cóm se compendria que l'Autonomía, que es una llibertat, no ens fes venir a la boca més sed de llibertat? Cóm se compendria que'l dia que veiem més factibles les nostres idees, les abandonessim y renunciessim a tota la tradició consagrada a demanar llibertats pels pobles y especialment pera Catalunya? (Ovació.)

Si es al contrari. Fa una mica més de dos anys predicava en una conferencia a Novelda aquesta táctica de presentarnos davant d'Espanya com a defensors de la llibertat, y si quan comensa a donar resultats aquesta táctica l'abandonessim, qué's diria de nosaltres?

Jo entenc que no hem de deixar dormir els nostres ideals nacionalistes. Hi han homes d'consciva hablitat que diuen que fins pel novembre, en que's discutirá'l projecte al Senat, hem d'atenuar el nostre nacionalisme, al menys en la seva exteriorització. Jo no participo d'aquesta prudencia. (Molt bé, molt bé.)

Això no fora polític. Si tant ens humiliavem y tan callavem, ¿quín fora l'estímul que obligaría a fer resoldre'l nostre problema, si'l nostre problema ja no existiría? (Molt bé.) Y aniria ademés contra'l nostre honor colectiu. Perque ¿quín honor hi hauría en la nostra acció, amagant la nostra propaganda com cosa lletja, precisament quan se'ns comensa a donar satisfaccions? (Aplaudiments.)

Lo que hi ha, es que entre Catalunya y el govern s'ha aixecat una bandera blanca de parlament. Y si mentres discutim y negociem amb ell el combatessim amb aquelles armes que arriben al cor, no hi hauria en la nostra acció cap noblesa ni lealtat.

Res d'atenuar, dones, les nostres propagandes, ni res de callar. Es l'hora de parlamentar y cóm sabrán lo que volem sino els ho diem? (Ovació.)

Fins arribaré a dir que pera ajudar als que en aquesta qüestió son aliats nostres, hem de seguir en la nostra campanya. Perque'ls enemics farien argument del nostre silenci.

Ara ja diuen que això es la primera anella d'una cadena; que després vindrá l'anella de l'autonomía política, y després altres anelles fins a la darrera que no volem confessar, peró que portem al cor. Si callessim creurien que no volem res ni tenim forsa pera demanar res, y res ens donarien. (Grans aplaudiments.)

El nostre nacionalisme

Aquesta fou la nostra conducta a Madrid y aquesta la que seguirem endavant. Quan en Canalejas ens va dir: «Calleu, perqué la vostra veu us faría mal aquí, ont l'atmósfera está tan viciada; calleu perqué farien argument de les vostres mateixes idees», callárem, peró sense renuncies ni abdicacions.

Peró ara que ja no'ns podem fer mal, us diré lo que hauríem respost an en Burell quan ens preguntava si després d'això callaríem y no podiem replicarli més que mai, mai!

Nosaltres li podem respondre que no callarem, perqué'l nostre ideal es una autonomía perfecta. Y li direm que les nostres demandes són, en substancia, les mateixes de les Bases de Manresa y les den Pi y Margall. Peró si les vol saber per un conducte més espanyol, li direm que són les mateixes de la Constitució republicana del 73, que la van firmar no catalans, sinó gent de tot Espanya, al cap dels quals hi havía en Castelar.

Aquesta Constitució, per si no ho sab el senyor Burell y altres que'ns combateren, diu bastant més, enormement més de lo que'ns han donat. Escolteu, si o.

En l'article primer d'aquesta Constitució, se diu:

(L'orador llegeix.)

«Artículo 1.º Componen la nación española los Estados de Andalucía Alta, Andalucía baja, Aragón, Asturias, Baleares, Canarias, Castilla la Nueva, Castilla lá Vieja, Cataluña, etc.»

Y en el títul XIII, «De los Estados», articles 92 y següents, diu:

(Torna a llegir.)

«Artículo 92. Los Estados tienen completa autonomía económico-administrativa y toda la autonomía política compatible con la existencia de la Nación.

Art. 93. Los Estados tienen la facultad de darse una constitución política que no podrá en ningún caso contradecir á la presente Constitución.

Art. 94. Los Estados nombran sus gobiernos respectivos y sus asambleas legislativas por sufragio universal.

Art. 95. En la elección de los gobiernos y de los legisladores y de los empleados del Estado, no podrá intervenir, directa ni indirectamente, el poder federal.

Art. 96. Los Estados regirán su política propia, su industria, su hacienda, sus obras públicas, sus caminos vecinales, su beneficencia, su instrucción y todos los asuntos civiles y sociales que no hayan sido por esta Constitución remitidos al Poder federal.»

Aquesta es la resposta que podriem donar, per un conducte tan clássicament espanyol com aquest, als que'ns demanen si cal'arem després del projecte de Mancomunitats.

No vui dirigirme als nostres enemics per cap conducte que pugui aixecar la seva ira. Per aquest conducte, tant espanyol y tant patriota, els hi envio el nostre pensament que es el de tots els catalans. (Aplaudiments.)

Valor de la futura llei

Comparats amb això el projecte, la futura llei de mancomunitats, hem de dir quin valor té aquesta pera nosaltres.

Nosaltres, nacionalistes, veiem en el projecte un contingut y un continent.

El contingut el formen les atribucions que ens delega'l poder central. Y en aquest punt hem de dir, ben clara y lealment, que no realisa res de les nostres aspiracions.

Nosaltres declarem, contra aquest principi d'autonomía administrativa, que nosaltres volem l'autonomía política, que volem participar de la sobirania de l'Estat. (Ovació immensa, aixordadora.)

En quan el continent declarem que'ns plau forsa l'obra realitzada. Perque per ella després de molts tanys, tornarem a trovarnos reunits tots els catalans en el Palau de la Generalitat, perqué veurem la reintegració del cos de Catalunya, encara que l'ánima no hi sigui. Peró la nostra tasca será incorporarhi aquesta ánima, esperant el dia en que

Catalunya triomfant
tornará a ésser rica y plena.

(Se repeteix l'ovació durant llarga estona. El públic, bona part dret, aclama a l'orador. De molts indrets de la sala els crits de «Visca'l nostre diputat!» surten entusiastes. Fins al cap d'una bona estona, no pot continuar el senyor Corominas.)

La fé en Catalunya

Catalans: Jo'm despedeixo de vosaltres demanantvos que respongueu tots amb els vostres actes en aquelles paraules per mí pronunciades en el Congrés: que tingueu fe en Catalunya, en els destins de la Patria nostra. (Veus: Sí, sí. Grans aplaudiments.)

Jo us dic: Catalunya de fa doscents anys que no s'ha trobat mestressa dels seus destins. Al renáixer a la vida, a la consciencia, ja no's la dama vella que creuen els enamorats de la tradició, sinó la dóna jova plena de vida y energies. Pujemla a dalt de cavall, ciutadans, y seguimla, que ella ens durá a la victoria, perqué té lo que fá triomfar als pobles, l'amor dels seus fills.

(Amb aquestes bolles paraules acabá'l senyor Corominas el seu magnífic parlament. Descriure l'ovació que li tributá el públic es impossible. Més de déu minuts, les mans no's cansaven d'aplaudir, les boques de proferir entusiastes visques. Tant gran fou l'entusiasme que'l senyor Corominas tingué que avensarse novament a dirigirse al públic, dient:

«Ciutadans: pera ésser un veritable exércit sigueu ben disciplinats, peró també ara més que mai ¡visca Catalunya triomfant!»

El crit fou repetit per milers de boques y encara duraren bona estona més els aplaudiments, mentres en Corominas rebia felicitacions entusiastes de tots els que hi havia a l'escenari.

A la sortida

Manifestació

Era un quart d'una quan en Corominas pronunciava les paraules finals de la seva magistral oració. L'ovació que se li tributá sigué enorme, peró encara més apoteósica sigué la sortida del teatre.

En Corominas, cansat, esperá una bona estona pera sortir al carrer. Entretant, eren infinites les mans que se li allargaven pera estrenyer les seves... Y els que ja havien abandonat el local restaven al carrer de la Diputació esperant, sota aquell sol aplanador, buscant racer en l'ombra de les cases. Passaren deu minuts, passá un quart y ningú's movía. Els intents de defugir tota manifestació li faltaven al nostre bon amic. La Sala Imperi no té més portes de sortida que les del carrer de la Diputació: per allí s'havía de sortir sense més remei y els que al carrer esperaven no estaven pas disposats a abandonar aquella nova ocasió que se'ls presentava d'ovacionar an el seu guía.

Per fí en Corominas y els seus acompanyants se disposaren a sortir. Una ovació atronadora'ls acullí quan la robusta silueta del diputat per Barcelona se presentava en el dintell de la porta. Els aplaudiments, els visques a Corominas y a Catalunya, els víctors als defensors de la patria, no cessaven. Ben prompte aquella multitut immensa, se posá en marxa seguint al seu diputat. L'aspecte que ofería el carrer de la Diputació era emocionant. En Corominas per una acera acompanyat d'alguns amics, passant per entremitg de grupus que l'aplaudien y el saludaven, els balcons ocupats y tota una multitut a la que aquells grupus se juntaven, seguint darrera entre visques y aplaudiments.

Ben prompte el cant d'«Els Segadors» deixá sentirse. Y eren les seves notes robustes, plenes, peró vibrants d'alegría. Que mai com ahir nostre cant nacional, tenia regust de victoria!

Pel carrer de la Diputació enllá, travessant la Rambla de Catalunya y el Passeig de Gráci, seguí la manifestació. A tot el pas els tranzeuns se pareven y pels balcons sortien els veins, juntant els seus aplaudiments als aplaudiments dels manifestants. El cant de «Els Segadors», alternava amb el de «La Marsellesa»: quan les notes de l'un finien cantant a la lliberat de Catalunya, naixien les notes de l'altre, cantant la llibertat dels catalans...

Lamentable incident

Entre'l Passeig de Gracia y el carrer de Claris, en el de la Diputació, hi viu en un tercer pis de la casa número 273, un «hidalgo» de pura sang. L'home, que no havem pogut averiguar com se diu, si bé sembla cosa certa que perteneix a la lluida Joventut conservadora, sentí batre en el seu pit el cor de don Clodoaldo, y aixís, sense tenir en compte que's trobava entre senyoretes, quan passá la manifestació xiulá.

Sentir els xiulets els d'abaix y posarse a cridar contra'l pobre diable que'ls profería fou tot hú. En un moment s'armá un remolí espantós. Els insults anaven de dalt a baix y de baix a dalt, rabents com a cops de pedra. El subjecte aludit no'n tingué prou amb xiular y, valent de desde un tercer pis y estant entre senyoretes, ensenyá un revólver. Aquesta conducta covarda y incalificable, exasperá de tal manera als manifestants, que feu temer per la provocació d'un seriós conflicte.

Alguns, els més exaltats, ja les emprenien escales amunt, mentres els altres, del carrer estant, proferien tota mena de crits. La policía, que seguía la manifestació a curta distancia, sigué a temps á interposarse al pas dels qui volien pujar al pis de l'imprudent «hidalgo». En Tresols, en Relana y altres policies, feren tancar la porta de la casa, y, davant d'ella, procuraven contenir als manifestants. Alguns amics y correligionaris acudiren al lloc de l'incident, recomanant també calma y prudencia als que justament estaven molestats.

Quan més exaltats estaven els ánims, quan més baladrejava l'«hidalgo» de desde'l seu balcó, sortí agitada per honrades mans catalanes, en el balcó del costat, una bandera de la Patria. L'ovació que se li tributá sigué immensa y, l'«hidalgo», de segur devía dinar malament, tenint al costat de casa seva, la maleida «hidra».

Feu amb no pocs esforsos que s'acónseguí refer la manifestació, quedant en aquell lloc alguns petits grupus comentant lo succeit.

A can Corominas

A l'iniciarse'l lamentable incident de que hem donat compte, el grós de la manifestació, seguí sense pararse el seu camí acompanyant a don Pere Corominas, pel carrer Claris avall fins a son domicili de la Plassa d'Urquinaona.

En la porta de casa seva, pera acallar els aplaudiments y els visques dels que l'acompanyaven, en Corominas els dirigí la paraula pregantlos se retiressin. Ho feu amb el cor als llavis, amb aquella sinceritat, tan seva.

Una nova ovació ressoná y en Corominas desapareguè dins de casa seva. No obstant els grupus permanesqueren llarga estona davant del domicili del diputat per Barcelona.

Al cap d'un quart un compacte grupu, constituit pels que s'havien quedat al carrer de la Diputació a repelir els insults d'aquell «hidalgo», se presentá davant de can Corominas, y, junt amb els grupus que ja hi havía refermaren les ovacions y els visques a nostre ilustre amic.

En Corominas se vegé obligat a baixar novament al carrer y desde'l brancal de la porta dirigir altra vegada la paraula als manifestants.

—Jo agraeixo la vostra companyía—els digué;—peró aixís com m'heu acompanyat en cos, acompanyeume també en esperit. Estém en un moment de negociació amb el Govern per coses que afecten a la llibertat de Catalunya. Procureu que vostra conducta no pugui destorbar aquestes negociacions. Penseu que, com més forts serem ara, més forts serem després pera cridar: ¡Visca Catalunya!

Un visca aixordador de tota aquella multitut entusiasta acullí'l crit den Corominas. Y encara, quan aquest pujava les escales de casa seva, una munió de barrets y mocadors el despedien...

A les Rambles

En petits grupus els manifestants se disolgueren.

Peró mitja hora després a la Rambla dels Estudis, davant de Betlem, altra volta'ls aplaudiments ressonaren y els visques omplien l'espai.

Una munió de ciutadans entusiastes seguía Rambla avall, parantse davant de la casá de les oficines de EL POBLE CATALA, aplaudint y victorejant.

El grupu seguí avall, fins al carrer de Sant Pau, ont aplaudiren novament davant el pis ont estarem instalats ben aviat.

Un urbá "incondicional„?

Aleshores se promogué algun aldarull perque la policía volgué disoldre'l grupu. Un manifestant sigué detingut y enmanillat com un fascinarós pels guardes de seguretat números 370 y 453.

Peró lo que exasperá a tots als bons barcelonins que ho presenciaren sigué'l veure que'ls agents del municipi puguin servir pera apallissar als ciutadans que donen expansió als seus entusiasmes patriótics. Perqué es el cas que mentres els dos policies susdits lligaren al ciutadá indefens, l'urbá núm. 162 l'apallissava amb el bastó.

Senyor arcalde, senyor president de la comissió de Governació, senyor quefe de la guarda urbana... es tolerable que'ls agents a les seves ordres se converteixin en policiés pera perseguir aquests delictes «contra la patria» que sols saben veure les ments febroses dels «hidalgos» rabiosos y dels «incondicionales» fomentadors d'odis?... Veurem el correctiu que pesará damunt l'irascible guarda...

Se disol la manifestació

Els grupus tenien l'intent després d'anar fins a la Redacció del nostre confrare «El Diluvio», peró no pogueren aconseguir el seu propósit, per haver estat disolts per la policía.

Representacions y delegacions

Unió Catalanista, C. A. dels D. del C. y de l'I., Ateneu Gracienc, C. N. R. de Gracia, C. N. R. del districte II, A. d'U. F. N. R. del districte III, C. N. R. del districte IV, F. C. R. de Sans, Centre Catalá Republicá Sang Nova, d'Hostafrancs, C. N. R. Fivaller, Ateneu Democracia del districte VII, Ateneu Pi y Margall, Ateneu Integral del districte V, Avens Nacionalista Republicá de Sant Andreu, C. N. R. de Sant Martí, Centre Federal del Poble Nou, C. F. N. R. del Clot, C. A. R. del districte X, Associació A. R. del districte IX, Centre de la Sagrera, C. N. R. de Sant Gervasi, Centre Nacionalista Catalá, de Balaguer, Grop Nacionalista Radical, de Santiago de Cuba, Foment Republicá Nacionalista de Reus, C. N. R. de Manresa, EL POBLE CATALA, «El Gall», «Foment» de Reus, «Bages Ciutat» de Manresa, C. N. R. del districte VII, Joventut F. N. R. de Terrassa.

Ateneu Pi y Margall

DE LA BARCELONETA

Hores de visita al Dispensari
Mèdic públic gratuit

Medecina y Cirurgia: dimars y divendres, de sis a set del vespre.
Nas, gola y orella: dilluns y dimecres, de sis a set del vespre, a cárreg del doctor Moreu.
Malalties de criatures: dilluns, dimecres y divendres, de nou a deu del matí, a cárreg del doctor Roig y Roig.
Assistencia a parts: dijous y dissabtes, de onze a dotze del matí, a cárreg de la cirurgiana donya Isabel Rabassa

Una infanta a Barcelona

Ahir a la tarde va arribar a Barcelona, l'Infanta donya Isabel de Borbó, tia de don Alfons XIII.

Encara que s'havía fet gran pressió oficial pera que l'infanta fos rebuda amb gran solemnitat y encara que certa part de la nostre anomenada alta societat, secundant dits treballs havíen fet tot lo possible pera que aixís fos, la rebuda no passá d'esser cortesa y res més que cortesa.

L'infanta venía amb automóbil procedent de Vilanova y Geltrú, entrant a Sarriá á les 6'18 d'ahir a la tarde. En l'automóbil l'acompanyava la seva cambrera senyoreta Bertrán de Lis. En altres automóbils anaven en el seguici el capitá general senyor Weyler els marquesos d'Alella, de Marianao y de Villanueva, etc.

A la Plassa dels Arbres de Pedralves se celebrá la recepció de les autoritats cumplimentant a donya Isabel, els arcaldes de Barcelona y Sarriá que li feren ofrena de grans rams de flors, el president y fiscal de l'Audiencia, el Bisbe, etz.

El públic forsa nombrós que hi havía a la Plassa compost de senyores especialment, aplaudí a l'infanta.

Una banda d'un establiment religiós que figurava en una professó celebrada a Sarriá, va tocar a l'arribar l'infanta lá Márxa Reial y uns gegants que havíen de figurar en el mateix seguici, dansaren en son honor diverses voltes.

El governador civil s'havía proposat anar a esperar l'infanta a Vilanova, peró l'alarmador dels successos del dia li va, impedir, anantla a rebre a Sarriá.

Un cop hagueren terminat les salutacions emprengué la comitiva la marxa cap a Barcelona. Al davant hi anaven els automóbils dels senyors Marqués d'Alella y Güell, després el del quefe de la policía, el del governador, darrera l'infanta y la seva cambrera en el seu, el del general Weyler darrera y a continuació tots els demés que havíen anat a esperarla. S'havíen fet grans treballs pera que aquesta manifestació monárquic-automobilista resultés brillant, y fins el governador havía parlat de que hi concorrerien 900 y tants automóbils. Peró va venir el tío Paco»... y els automóbils no passaven de 200. De tots modos el seguici que passá pels Passeigs de la Bonanova, carrer de Salmerón y Passeig de Gracia era forsa brillant.

A un quart de vuit entrava l'infanta a l'Hotel Colom ont, com tenim dit, s'hostatjá. Allí estacionats hi havíen uns quants grupus de curiosos que respectivament presenciaren l'arribada.

Donya Isabel aná anit a un cine. Avui, en son honor se cantará un Te-Deum a la Catedral, després visitará els Palaus Municipal y de la Diputació y a la tarde les obres del Port.

La llissó de la Jornada

Si el poble republicá de Barcelona, tot el poble, el nostre y el dels altres, volgués passejar per la ciutat la vilesa de la gent reaccionaria, no tindría de fer més que omplir el carrer y caminar darrera una bandera negra, aixecada en dolor pel republicá caigut mort pels carlins a Granollers. En els plecs d'aquella bandera hi podríen cabre'ls successos d'aquestes darreres vintiquatre hores. Y aquests successos, seríats, pera que fassin ressaltar més la sang barbre de la gent conservadora y el dret que tenim a una tra venjativa, són els següents:

La bullangueta carlina, davant de la nostra redacció, la nit del dissabte.

L'assalt frustrat a la redacció d'«El Diluvio», durant la mateixa nit.

L'escándol trágic del mitin de Granollers.

L'assassinat en aquest mitin, pels carlins, d'un republicá.

L'incident provocat per un subjecte de la joventut conservadora en el carrer de la Diputació, a la sortida de la conferencia den Corominas, menassant als manifestants amb un revólver.

Qué's vol més? Que'ns abofetegin en mitg del carrer? Que'ns treguin de les nostres llars? Que llensin damunt nostre totes les ignominies y tots els menyspreus? Apedreguen les redaccions republicanes, perturben els nostres mitins, assassinen als nostres homes, xiulen y menassen de mort als nostres manifestants. Si no'ns regiressim contra tot aixó, perdríem fins la nostra dignitat d'homes.

Impunement, com si tots els poders de l'Estat els amparessin, han anat els carlins pels nostres carrers marcant el pas, tocant trompetes, com si estiguessim en la vigilia de que sota un altre garrofer d'un altre Sagunto, anés a esser proclamat rei d'Espanya don Jaume. El governador ho ha tolerat y més d'una vegada, després de certes misterioses conferencies, els detinguts jaumistes han sortit de la presó. Que'ns enganyem? Doncs que se'ns digui ont són els acusats de la tragedia de Sant Feliu.

Els conservadors, tots els conservadors, injurien, apedreguen, menassen, assassinen. La jornada d'ahir es la d'una demagogia á l'inrevés. Els professionals del desorde creuen en Deu, en la patria castellana, y en el rei, el present y el quiméric. Les víctimes són els fillats de jacobins.

Mireu: Se reuneixen en un teatre una colla d'homes liberals. El mitin es anti-carlí. Estan en el seu dret. La Constitució els ampara y el poble de Granollers, recordant un dia dramátic, ho vol. Peró'ls carlins acudeixen, y sense cap provocació, a l'obrirse'l mitin, comensen a treis, tirant a matar. Una infamia.

Al cap de poques hores, després d'escoltar una llissó política den Corominas, els oients el segueixen fins a casa seva. Van contents y canten, en la diada daurada, propicia als cants, una vegada «Els Segadors» y una altra «La Marsellesa», les nostres dues santes cansons. Peró un home, un conservador, s'indigna y xiula y apostrofa, y quan els manifestants responen, l'home d'orde treu una arma. Els manifestants s'esvaloten, peró la democracia, sobre tot la catalaná, té bona ánima y passa de llarg. Aquell home ha estat denunciat per la policía, alegant un escándol públic y unes menasses de mort? No ho creiem. Més d'un defensor de l'orde hauría volgut que aquell energúmen hagués disparat contra els nacionalistes republicans.

Lo d'ahir es un epileg. Nosaltres, els que hem proclamat una serena y forta civilitat, comensem a perdre la fe en l'eficacia de les lleis y en les actitats nobles. Peró no volem pera la nostra ciutat la turbulencia. No desitgem, abominem, una guerra civil; peró estem passant uns dies en els quals les mans busquen armes de combat, més aviat que les plomes. La vida política comensa a semblar una vida de campament, ont els revólvers tenen de penjar sempre de la cintura. Els ideals són pinxesos y el polític ha d'actuar de «xulo». Ningú impideix això. Les autoritats dormen y els elements conservadors no abominen de les indignitats trágiques, quan les cometen gent de la seva corda. Quántes vegades d'aquestes plumes republicanes han sortit anatemes per les brutalitats dels republicans radicals! Peró per aixó som republicans, perqué som equitatius y nobles. Ja's guardaran prou avui els periódics de la Santa Aliansa de recriminar massa fort la furia d'homicidi de la seva guarda negra.

Mes la jornada d'ahir dona aquesta llissó: Ont acaba l'acció de les autoritats, per voluntat o per inepitut, comensa la dels ciutadans. «Qui potest capere, capiat» Qui ho vulgui entendre, que's dongui per avisat.

Nova selvatjada dels carlins

Greus successos a Granollers

Dos morts y diversos ferits

Un altre cirm carlí... Y ara sí que cap ploma per sofismes que hagi aprés en el seminari o en les aules fraresques, podrá trobar una excusa, pera les mans que premeditadament, tredament, dispararen contra un públic indefens. Totes les agravants que'l codi acumula sobre l'assassinat, poden llançarse als autors de l'infamia de Granollers. Ni deixaren parlar. A les primeres paraules presidencials respongueren amb trets. Ni provocacions, ni discursos furients, ni baralles interiors. Ells anaven allí a fer feina, a fer carn. No pogueren matar més que a un republicá y en ells els hi mataren un, peró la seva finalitat estava conseguida. Un republicá y un miting menos. Gairebé una victoria.

Avui no volem lamentarnos. Els planys al sobren davant d'un altre mort. Voldriem que'l nostre diari, sortís avui, amb una taca vermella, recordatori del drama, visió a tenir sempre present, sempre, pera quan la gent conservadora, pregunti la raó de certes exaltacions, que abans han estat engendrades per aquesta sang vessada, disparánt la traició, amb cor de fera.

Que la nostra indignació acompanyi al cadavre del mort. Una indignació, sense una llágrima. Ja'n tenim masses de víctimes els liberals y creiem que es hora de posar un punt definitiu a les lamentacions. Aquest present trágic, l'oferim a les classes conservadores, que ja sabrán trobar una disculpa, més o menys terminant, als revólvers homicides.

Abans del miting

A l'anunci de que'l requeté volia benetir una bandera y fer una manifestació a Granollers, tots els elements lliberals d'aquesta ciutat determinaren contarrestar aquestes decisions carlines. Se prepará un miting, ont tenien de pendrehi part tots els partits democratics y se llensá una fulla excitant als ciutadans a que anessin al miting. Aquesta fulla, sembla que va excitar als carlins. El senyor governador, s'enterá de l'efervescencia que hi havia a Granollers, peró'l senyor governador, amb una imprevisió imperdonable, no hi prengué cap mida, pera evitar una sagnant topada. Se reproduí'l cas de Sant Feliu...

Per els radicals tenía d'anar en Mujal, per els socialistes en Bueso, per els reformistes en Lluis Companys, per l'U. F. N. R., en Layret y l'Oriol Martorell. En un dels trens de la tarde, arribaren els senyors Mujal, Bueso y Layret. Immediatament, aquests senyors reculliren l'impressió de que'l miting sería pertorbat, sense que poguessin sospitar la gravetat de lo que's preparava. Com que no eren més que presentiments dels republicans de Granollers, no's prengué cap precaució. Al poble hi havien pocs carlins y encara que estaven excitats, no tarien res que fes precisa una vigilancia extremada. Qui podía pensar que a la protesta d'una tragedia, se respongués amb una tragedia més?

Peró en altres trens de la tarde, arribaren a Granollers, colles de carlins forasters, procedents de Barcelona. No eren del requété, sinó homes fets, de males trasses, que mostraven desseguida la fatxa pinxesca de perdona-vides. L'arcalde, volguent evitar lo que passá, ordená'ls seus dependents que vigilessin cuidadosament, escorcollant als sospitosos. Davant del Casino de l'Unió Lliberal, ont tenía de celebrarse'l miting, foren detinguts quatre carlins, als quals sels hi trobá armes de foc.

El miting

A la porta de l'Unió Lliberal, hi havíen nombrosos grupus comentant lo que hi podría passar. Com que a Granollers tothom se coneix, els carlins forasters eren senyalats per tothom, sense que fossin molestats per ningú. Al cap de pocs moments d'obrirse les portes del local, els carlins entraren, formant una sola colla. El públic comensá a dir: Ara entren! Ara entren! Si'l governador de Barcelona, hagués previst lo que tothom suposava, la tragedia s'hauría evitat.

La sala se va anant omplint. Els oradors ocuparen l'escenari. La presidencia l'ocupa el president de l'Unió Lliberal. Toca la campaneta, se fa silenci y comensa a dir:

—Ciutadans: El miting que celebrem es pera protestar de que vinguin en manifestació a la nostra ciutat aquells que cometeren els crims horribles...

L'esvalot y latragedia

A l'acabar de dir aquestes paraules, una veu de la galería crida: Mentida! Tots els caps s'aixecaren; alguns espectadors se posaren drets y com si la mateixa persona interruptora les llensés, caigueren a la plaça un parell de cadires. Fou la senyal pera els carlins. Desde la galería, ont eren un nombre bastant crescut, encara que la versió oficial digui que eren deu o dotze, comensaren a enjegar trets contra la platea. En ella hi havien dones y criatures, peró an els carlins qué se'ls hi donava aixó! En el públic, naturalment, hi hagué una alarma extraordinaria, empró molts reaccionaren, dirigintse escales amunt, en direcció a la galería. Ens diuen que un dels més decidits era en Miquel Massó, conegut republicá. Tant valentment embestí contra'ls carlins, que arribá a ficarse entre ells, fins que caigué ferit d'una punyalada. Els agressors s'hi cebaren en el caigut, clavantli fins set cops més de ganivet. Peró'ls republicans se havien defensat coratjosament, fent als seus agressors un mort.

Encara seguía la lluita quan arribá la guárda civil; quatre números en total, tota la forsa que'l governador tenía a Granollers. Feu uns quants dispars a l'aire pera intimidar, conseguintho, logrant també detenir a uns quants carlins.

Es difícil enumerar les víctimes que produí la selvatjada jaumista. Ademés den Miquel Massó, republicá, resultá mort un carlí anomenat Vila, que, sembla, era empleat del nostre municipi. També foren ferits de bala un espectador nomenat Riera, lleument en el bras, y un republicá, també lleument y també en el bras.

Detencions

Els quatre guardes se dirigiren, acompanyats d'alguns republicans, al Centre carlí, ont detingueren a una vintena de jaumistes. Alguns estaven ferits. Els ciutadans de Granollers no detingueren alguns més pels carrers, distinguintse sobre tot les dones en aquestes colleres. En el teatre arribaren a llogar els detinguts amb cordes agafades per l'escenari.

Més detalls

Abans de comensar el mitin foren trets d'una llotgeta uns quants carlins del poble. Els que tenien de realitzar l'hassanya eren forasters, y com que ningú els coneixía, pogueren quedarse dintre del local.

—La manifestació jaumista tenía de celebrarse'l día 25, de manera que no era possible una topada. Peró'ls carlins volen sang y anaren al mitin a ferla, perqué sí, perqué'ls hi donava la gana.

—En l'escenari s'hi trobaven els senyors Layret, Bueso y Mujal, dels oradors anunciats.

L'ineptitut de les autoritats

La versió oficial donada a la prempsa, es falsa de cap a peus. Fals que no's parlá de la possibilitat d'una alteració de l'ordre, fals que no hi arribessin més que déu o dotze carlins. ¡Peró si l'arcalde de Granollers, no se va enterar de que hi haguessin dos morts y no comunicá més que un! Peró lo que un arcalde no preveu, ha de sospitarho un governador. Passen tant poques coses a Granollers, que un arcalde com pot suposar que, damunt el seu poble hi plana una tragedia! El governador degué acumular forces a Granollers, pera evitar la segona part de Sant Feliu. No ho feu y es precís que li siguin exigides responsabilitats. Son ja massa els morts que la seva lleugeresa fá caure. Deu ésser Argos y no vol actuar més que de Dánae. Y seguint aixís ens exposem a trobar en el propi patí del govern civil, als carlins montant la guarda.

Pau als morts, peró que en la menassa dels vius, perduri ben punxant el record dels caigats sota les bales dels carlins.

La versió oficial

El governador al rebre anit als periodistes, els digué referintse als successos de Granollers:

—Abans de donarlos la versió dels fets, vaig a oferirlos copia dels telegrames cursats anit entre l'arcalde de Granollers y jo.

Y en efecte, ens entregá'l senyor Portela la seguent nota oficiosa:

«Noticioso de que esta noche, 13, celebraríase un mitin republicano en Granollers, telegrafié al alcalde, esta mañaná, en estos términos.—Gobernador a Alcalde.—Abrigando temores pueda alterarse hoy orden público en esa localidad, con motivo mitin político, dígame si ello es cierto y en su caso si le será necesario envío de fuerzas de guardia civil y vigilancia, para disponerlo inmediatamente.»

«Alcalde de Granollers a Gobernador. — Unicamente hay anunciado mitin elementos republicanos que se comunicó ayer, siendo organizadores Juan Mujal, Joaquín Bueso, Luis Campany, Oriol Martorell y Francisco Layret, en cuyo acto no se teme alteración orden. En esta Alcaldía no se tiene ninguna noticia de celebrar mañana mitin carlista, quienes, según rumores, lo celebrarán el día 25, por lo que en su caso lo sabrá V. E.»

«Alcalde Granollers a Gobernador.—Tren línea San Juan, 20'45, llegado a esta un grupo de diez o doce forasteros carlistas penetraron local celebrábase mitin, ocupando palcos proscenios, y momentos después de principiar acto, protestaron palabras orador insultando y haciendo descargas de revólver contra el público y platea, resultando un muerto y tres heridos, uno grave y dos leves, siendo auxiliados por la Cruz Roja y conducidos ambos Hospital, sin poder precisar de otros. Hay varios detenidos a disposición del Juzgado de instrucción. Desalojado local, parece reina tranquilidad.»

Després ampliant la transcrita nota manifestá'l senyor Portela que per telegrama posterior li havia comunicat l'arcalde de Granollers, senyor Barangé, la mort del ferit greu.

Digué també que ahir matí va rebre la visita de dit arcalde el qual li doná compte verbal dels fets en els termes dé son telegrama, y que li manifestá que s'havien efectuat 17 detencions, de les quals 4 abans de comensar el miting. A dits quatre subgectes se'ls ocuparen browings y punyals, lo mateix que als detinguts després.

En quan al segón mort, manifestá'l senyor Portela que la versió particular que tenía era la de que dit individu era jaumista y que havia anat a Granollers precedent de Barcelona. Sembla també que fou mort amb una topada que'l grupu de carlins tingué amb la guarda civil.

Ignorava encara anit el senyor Portela els noms dels morts y dels ferits.

Alegá'l governador que la tranquilitat era completa a Granollers, que ans d'anit mateix y ahir a la matinada hi va enviárhi forces de la guarda civil y de la policía, que també hi era'l quefe de la guarda civil y que havia comunicat l'ocorregut al fiscal de S. M. el qual nomená un advocat fiscal, que en delegació seva ahir mateix se trasladá també a Granollers, pera assistir a la práctica de les corresponents diligencies sumarials.

Finalment negá'l senyor Portela verossimilitut als rumors que corrien segons els quals el nombre de ferits fou molt superior que no'l que deia la versió oficial.

Les "hassanyes„ del requeté

Parlant anit el governador amb els periodistes dels fets provocats la nit anterior pels nois incivils del requeté, a la Rambla y a la redacció d'«El Diluvio», manifestá ésser exacte la versió publicada ahir p'«El Diluvio» y que substancialment coincideix amb la nostra.

Digué també'l senyor Portela, que a conseqüencia de dits successos, foren detinguts 9 individus, 4 a la Rambla y 5 prop de la redacció del confrare, quels esvalotadors foren posats ahir matí a disposició del jutjat de guarda.

El representant d'«El Diluvio» que fa informació al G. C. demaná al senyor Portela que retirés la forsa enviada per ell pera guardar la redacció del confrare, a lo qual manifestá'l governador que de cap modo podia accedirhi, perque son dever es evitar tot atac al dret de propietat, y a la seguretat de les persones, encara que'ls atacats se creguin amb prou forces pera rebutjar l'atac.

Notes polítiques

Un comunicat

S'ens prega l'inserció:

Un nombrós estol de nacionalistes, format en sa major part, pels entusiastes joves de «La Devantera», al retornar de l'Aplec de la Sardana y després d'haver fet sentir les estridents y virils notes dels «Segadors», recordantse que aquell periodiquet «Acción», «orga» dels afeminats cursis, de la raquítica «Cubentut Conserbadora» digué que un dels seus nombres passats que'ls que canten el nostre Himne Nacional—no confóndrer amb el «d'enfrente»: la marxa reial—son una colla de «divettes» continuadors de la Raquel Meller, se personaren en la redacció de l'anomenat quinzenari, al decenari a fi de demanar explicacions o be en aquell moment, en el local de la redacció una aclaració del sosdit solt. No trobantse, cap home (?) dels que embruten paper en dit periodiquet, deixaren una carta firmada pels bons i entranyables companys y amics VIC y ME de la que s'espera contestació ben aviat.

En cas contrari, un altre día sabrém anar a cantar «Els Segadors» al domicili «social» de la ciutada «Cubentut», encar que sols siga per fer la trabeta an el molt ilustre Guillem de Larache.

CENTRE DE LECTURA DE REUS

Ahir fou clausurada l'Exposició de Belles Arts del Centre de Lectura de Reus, una de les manifestacions artístiques més notables de la nostra terra.

Tots els pintors y escultors catalans hi han contribuit, formant un conjunt verament significatiu de la cultura a que ha arribat Catalunya.

Reus, que es la patria dels artistes que més gloriós fan el nom de la nostra terra, ha volgut senyalar amb una fita brillantíssima el camí de l'avens catalá y ho ha conseguit reunint en el saló del Centre de Lectura fastuosament amarjat, un tresor d'obres de pintura y escultura.

No cal dir que l'Exposició ha sigut continuament visitada, per un nombrós públic, que ha sapigut aplaudir y admirar la manifestació d'art en lo que aquesta val, significa y representa.

Fent una crítica no per somera menys imparcial, tirem que les obres dels senyors Aragay, Bonell Nicolau, Canas, Casanovas, Labarta, Colom, Mir Pascual, Nogués y Nonell, individus de «Les Arts y els artistes» entitat que tants treballs porta fets en pro de la vida artística catalana, s'emporten la palma de tot l'exposat en aquelles parets y aixís ho ha reconegut el públic de Reus, fent grans adquisicions d'obres d'aquests artistes.

Els senyors Felip, Camprubí y especialment el senyor Simó, merexen ser felicitats per l'afany, l'activitat, y la gracia, amb que han organitzat l'Exposició y Reus y Catalunya els hi ha d'agrair lo molt que han fet per la nostra cultura.

L'Aplec de la Sardana

La festa anyal de la Sardaná, que's ve celebrant a Vallvidrera, constituí ahir un éxit grandiós. La concorrencia fou extraordinaria, havenhi durant tot el día una bulliciosa y alegre animació en la pintoresca montanya.

Acabá la festa al terse fosc, y desde aquella hora el funicular de Vallvidrera y el tramvia de Sarriá baixaren plenissims de gent. Moltes colles de joves cantaven vibrantment «Els Segadors».

L'éxit de l'Aplec de la Sardana d'enguany es una prova més del venturós renaixement de l'esperit nacionalista.

Demá ressenyarem extensament la festa.

INFORMACIO DE BARCELONA

—¿VOLEU menjar a gust? SIDRAL.

Aquesta nit de nou a dotze la Banda del regiment de Vergara executará en el Paralel, cantonada al carrer de Sant Pau, el seguent programa:

«Conde», pas doble, Allier.
«Caballería ligera», obertura, Suppé.
«La toma de Zeluán», fantasía descriptiva, J. B.
«Boccaccio», fantasía, Suppé.
«El viaje de la vida», vals, Penella.
«Dauder», pas doble, Lope.

—Es precís en algunes malaltíes del tubu digestiu, procurar estómac als que no'n tenen, mitjansant medicaments que aumentin la secreció del suc gástric, la motilitat de l'estómac y la seva potencia fortificant pera digerir y assimilar. El millor de tots ells es l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos.

C. N. R. de Gracia

Llibertat, 2 y 4

Avui a dos quarts de dèu de la vetlla, tindrá lloc en aquest Centre, la reunió de tots els Presidents o delegats dels Centres adherits a la Unió Federal Nacionalista Republicana pera aprovar les bases que han de regir a la consitució definitiva de la Jove Catalunya.

Un comunicat

Amb gran complaccencia transcrivim el seguent acordi pres pel Consell Directiu de l'Avens Nacionalista Republicá de S. O. y qual publicació ens ha estat pregada:

«Aquest Consell acorda haver vist amb gustós plaer termenada l'hermosa «Sala de Lectura Maragall» instalada en nostre local.

D'aital obra, no podem menys que donar, desde les planes d'aquest periódic les més efusives mercés, an els nostres grans mestres Ignasi Iglesias, Pere Coromines, amics de l'hermosa obra; a tots els bons catalans que amb llibres o amb diners han ajudat aixecar aquesta gran obrá popular, y els nostres volguts amics bibliotecaris, Trullás y Molins que han treballat amb entusiasme, y estant disposats a que sempre dintre la «Sala de Lectura Maragall» hi regni delicadesa y bon gust.»

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

S'ha publicat ja l'hermós volum «Estudis de Literatura Catalana», den Manuel de Montoliu, amb un próleg de don Miquel S. Oliver.

Els suscriptors que desitgin recullirlo personalment poden passar per les nostres oficines, Rambla de les Flors, 14, pral., desde les 4 de la tarde a les vuit del vespre, y mitjantsant la presentació del corresponent val, se'ls entregará el volum.

La setmana entrant serán enviats els volums als suscriptors de fora de Barcelona.

CRONICA DE FORA

PER TELEFON Y TELEGRAF

Madrid, 14, de 10 matí a 9 nit

Lo que diu la prempsa

«El Liberal„

En l'article de fons, que titula «España y Portugal», califica d'inconvenient la nota oficiosa del govern portugués, en que diu ser inexactes absolutament les informacions publicades per alguns diaris madrilenys sobre la suposta conformitat del representant de Portugal a Madrid amb el Govern espanyol, respecte a les mides preses pera contrarrestar les maniobres dels conspiradors portuguesos.

«La Mañana»

Amb motiu de l'ocorregut ahir a Granollers censura aquest periódic la conducta dels radicals y dels jaumistes catalans posant el veto a la llibertat de tribuna.

«La Gaceta»

Publica lo seguent:

Reial ordre d'Instrucció pública disposant que la manca d'una cama o d'un bras, encara estant subsanada per l'us d'aparells, son causes ineludibles pera no poguer exercir el magisteri de primera ensenyansa, com així mateix la deformitat dels membres inferiors quan requereixen l'auxili de crosses.

Disposant que'ls examens d'ingrés en el cos d'ajudants d'Obres públiques comensin el día primer d'Octubre.

Inserta per últim el programa pera les oposicions a plasses d'inspectors del Timbre de l'Estat.

Explosió d'una caldera

Valencia, 14.—En el poble de Catarroja ha estallat una caldera de vapor destindá a l'elevació d'uigües pera regadiu.

L'accident ocorregué en el moment en que un camperol solicitava que se li facilités aigüa.

A conseqüencia de l'explosió han mort el maquinista y el llaurador y ha resultat ferida la dona del maquinista.

Emigrats portuguesos
Tropes a la frontera

Cáceres, 14.—Al migdía conduirá la guarda civil a la provincia de Cuenca als emigrats portuguesos que foren detinguts en Hovos.

Ha arribat a la frontera pera vigilárlá un esquadró del regiment de caballería de Villarrobledo.

Regates. El Rei
Gestions dels nabarros

San Sebastián, 14.—S'ha celebrat la regata del creuer Fuenterrabía.

El rei hi ha pres part, patronant el balandre «Tonino».

El príncep Raniero anava a bordo del «Giralda II.»

Han pres part a la regata 12 balándres.

El primer en arribar a Fuenterrabía ha sigut don Alfons, qual arrivada fou presenciada por nombrós públic.

El premi guanyat pel rei consisteix en la copa de l'Ajuntament de Fuenterrabía.

El premi d'honor o sigui la copa oferta per la reina donya María Cristina, fou guanyada pel balandro «Ascoder», propietat del Monarca.

—A Pamplona's gestiona que'l rei arrivi demá a aquella capital en lloc del dimars, amb l'objecte d'evitar l'aglomeració d'actes en un sol día.

San Sebastián, 14.—La colonia francesa, que es nombrosíssima en aquesta capital, celebral aniversari de la presa de la Bastilla.

L'immensa majoría dels francesos han desfilat pel consulat de la [illegible] deixar targeta.

En el teatre Principal s'ha celebrat el repartiment de premis als alumnes de les escoles franceses y de l'Alianza Francesa.

Al acabar els nens cantaren «La Marsellesa», la Marxa Reial y el «Guernicaco Arbola».

Pronunciaren discursos el cónsul y l'arcalde.

El 14 de juliol

La colonia francesa ha organitzat un bánquet que's celebrará aquesta nit.

Festivals benéfics

Castellón, 14.—S'ha celebrat el festival a la catástrofe de Villarreal, benefici de les families dels morts y ferits en

A l'acte han assistit músiques de Burriana, Villarreal y Almazora y comissions dels Ajuntaments propers.

Les bandes donaren concerts populars.

Els tranvíes arriben plens de forasters.

Se creu assegurat l'éxit dels festivals.

La batalla de Las Navas

Burgos, 14.—Aquest dematí s'ha celebrat una solemne missa en el monestir amb motiu del centenari de la batalla de les Navas de Tolosa.

Oficiá de pontifical el bisbe d'Osma.

Assistiren les autoritats, comissions varies y gran gentada.

Congrés viticol

Pamplona. — Amb major concorrencia cada día s'ha celebrat la tercera sessió del Congrés Viticol Nacional.

S'han llegit adhesions de molts ajuntaments.

Don Cristófol Maestre ha desenrotllat amb gran facilitat el tema «Mides que convé pendre pera evitar la falsificació dels vins».

Ha dit que a Fransa s'autorisava l'empleu de 150 miligrams de gas sulfurós y ara, després de l'empleu de 600 a Espanya, no's consent més que 20 grams, creient el disertant que deu suprimirse tot límit.

Respecte dels ácids volátils creu que un 12 per 100 en vins sans pot donar un bon resultat.

Combat l'empleu dels productes anomenats conservadors de vins. A Alemanya estan prohibits.

Se mostra partidari de la creació de Laboratoris.

Molts congressistes fan ús de la paraula, mostrantse conformes amb el tema desenrotllat pel senyor Maestre.

En nom dels viticultors catalans el senyor Puig de la Bellacasa desenrotlla un tema, les conclusions del qual respecte a la unió dels viticultors espanyols són aprovades.

Els delegats senyors Parellada, Arismendi y Salmones defensen que siguin els mateixos agricultors que exerceixin l'acció fiscalisadora pera impedir la falsificació dels vins.

Eleccións parcials a Madrid

Pera lluitar pels monárquics en les próximes eleccions que se celebraran a Madrid, amb l'objecte de cobrir les dues vaganis de diputats a Corts que existeixen, s'indica al senyor Guritx.

Pels republicans sembla que porta la designació del senyor Castrovido, director del periódic «El País».

En Galdós y el reformisme

El senyor Pérez Galdós se proposa assistir a l'Assamblea que a darrers d'aquest mes celebrará a Santander el partit reformista.

Després assistirá a altres actes d'aquest partit.

Diu el senyor Pérez Galdós que continúa creient que la Conjunció republicana-socialista es l'instrument més adequat pera portar la República.

Les obres d'art que fugen

«El Mundo» pregunta si es cert que'l representant alemany que ha mediat en la compra del Vander-Goes, insistint prop del senyor Alba, ha demanat dipositar l'importe de la venda concertada del quadro, y qui es el dipositari de 1.180,000 francs.

—Sembla que hi ha negociacions pera adquirir amb destí a l'extranger un quadro dels cinc del Greco que existeixen en la iglesia de Nostra senyora de la Caritat del poble de Illescas, provincia de Toledo.

El dit quadro representa l'efigie de Sant Ildefons.

Madrid, 15, de 1 a 3 matinada

El general Pidal

Procedent de San Fernando ha arribat a Madrid el ministre de Marina.

Demá marxará a San Sebastián pera acompanyar al rei en el viatge que aquest emprendrá en breu als ports cantábrics.

Lo de Portugal

El ministre de la Governació conferenciá per telefon amb el senyor Canalejas que está a Ouro y li doná compta de la topada d'automóbils ocorreguda ahir a Sevilla y dels successos desenrotllats a Granollers.

Enraonant amb els periodistes sobre'ls successos de Portugal digué'l ministre que segueix el Govern sense noticies de lo que ocurreix a l'interior de Portugal y que en els pobles de la frontera nostra regna tranquilitat.

Referintse a la nota oficiosa que'l Govern portugués ha facilitat a la prempsa de Lisboa contenint censures pel Govern espanyol, diu el senyor Barroso que la nota no respón a la veritat dels fets, puig el Govern ha prestat desde'ls primers moments la deguda atenció a la qüestió portuguesa, ha internat als emigrats, se'ls ha detingut, s'han impedit incursions en quant era possible y s'han sorprés embarcs d'armes.

Un mes abans—ha dit—vaig conferenciá amb el ministre de Portugal, senyor Relvas, sobre la conveniencia d'internar als emigrats y no sols no ha respost Portugal a l'iniciativa de cooperar amb els recursos que eren necessaris, sinó que tampoc els cónsuls portuguesos han favorescut la labor de les autoritats espanyoles.

A la conspiració li han donat major importancia les autoritats portugueses que'ls monárquics ajudats pels personatges portuguesos que s'han internat a Fransa.

En quant al Govern espanyol hi ha que reconeixer que ha demostrat gran zel, per lo qual no hi ha raó pera censurarlo.

Desde'ls primers moments els originals de tots els telegrames oficials rebuts eren facilitats al representant portugués. En canvi ell se reservaba totes les noticies originals que rebía, limitantse a enviar al ministeri de la Governació notes tretes dels relats de la prempsa.

Son molts els detinguts quina intervenció en els successos es dubtosa encara, y no s'han peserntat els cónsuls a facilitar l'acció de les autoritats espanyoles.

El fet positiu es que fins ara quants portuguesos han sigut internats ho han estat a costa del govern espanyol.

El viatje de l'Infanta

El governador de Tarragona ha participat al ministre de la Governació que a les 10'45 sortí d'aquella capital l'infanta donya Isabel amb direcció a Barcelona.

En Moret a Hendaya

En el tren rápid del Nord sortí aquest matí el senyor Moret pera Hendaya, desde aont seguirá després el viatge a Suissa.

Mitin de paletes

En el teatre Barbieri han celebrat aquest matí un miting els paletes.

Presidí'l company Donoso. La concorrencia a l'acte fou escassa.

Parlaren alguns companys ocupantse de les darreres vagues.

Fou aprovada la gestió de la junta directiva de la societat, per haver obtingut que a partir del 28 de juliol s'aumenti en un real el jornal dels paletes.

S'acordá enviar 3,000 pessetes als paletes de Saragossa pel sosteniment de la vaga.

El president recomaná als assistents que contribuissin a la suscripció oberta a la Casa del Poble a favor de l'excapitá d'artillería que ha preferit quedarse a l'exercit com a soldat voluntari abans que renunciar a ses idees socialistes.

La presa de la Bastilla

Amb motiu de la festa nacional francesa del 14 de juliol, ha tingut lloc una recepció en el Consulat de Fransa.

En representació de M. Geoffray, que's troba a San Sebastián, rebé'l cónsul a la colonia francesa.

Se pronunciaren discursos.

El senyor Guillón

El senyor Guilon segueix millorant després de l'operació que sofrí amb motiu d'una hernia.

Aquesta nit ha marxat a San Sebastián el ministre d'Estat, acompanyat del gabinet diplomátic.

DE POLÍTICA

La despedida a Moret. - Comentaris

Abans de marxar a Hendaya el senyor Moret conferenciá a l'estació amb l'embaixador d'Anglaterra pera continuar la conferencia durant el viatge.

El senyor Moret fou despedit a l'estació pels senyors Alba, Concas, Dávila, Aguilera, Natali Rivas, Nido, Pulido, Laviña, Quirao, Antequera, comte de Casal, Grotzard, general Spottorno, Ruiz López y altres personatges.

Diu «La Epoca» que la despedida feta al senyor Moret ha motivat comentaris pera tots els gustos, tractant alguns de treure importancia an aquesta manifestació de cariñyo y respecte que ha rebut el senyor Moret y pretenent altres treure conseqüencies polítiques de l'acte, augurant aconteciments polítics pera quan s'obrin les Corts.

Realistes significats

Cáceres, 14.—Entre els realistes portuguesos que han marxat a Cuenca hi figuren el quefe detingut a Hoyos y quatre nebots de Josep Franco.

Realistes empresonats

Pontevedra, 14.—Comuniquen de Tuy que ingressá a la presó d'aquella población el capitá portugués realista Sepúlveda.

También han sigut conduits a la presó els realistes. Homen Chistos y Meya.

Impressions de Portugal

Coruña, 14.—Han regressat els periodistes d'aquesta localitat que anaren a Oporto á bordo d'un vapor invitats per la casa naviera Mala Real.

Diuen que la situació de la República portuguesa no es compromesa, dones l'esperit portugués es partidari de la República, no advertintse, a pesar del moviment monárquic, cap anormalitat a la población d'Oporto.

L'aviació

Reims.—En Vedrines ha sigut classificat en primer lloc en les proves eliminatories de la cursa pera la copa Gordon Bennet.

Ha batut tots els records de 10 a 200 kilómetres, volant a una velocitat mitja de 169 kilómetres y 810 metres l'hora.

Ha recorregut els 200 kilómetres en una hora, 10 minuts y 50 segons.

Palo-Alto.—L'aviador William Smith ha caigut d'uns 20 metres d'alsada, morint a l'acte.

Informació de l'extranger

Lloyd George agredit

Londres.—El ministre Lloyd George, a l'entrar aquest vespre al Teatre Kennington, aont ha pronunciat un discurs sobre'ls seguros contra l'paro forsós y les malaltíes, ha sigut agredit por un jove, elegantment vestit, que li ha donat un cop al cap.

El ministre no ha sofert cap lesió.

L'agresió no l'ha afectat gens.

Se creu que l'agressor es un partidari de les sufragistes.

Se li ha estat el sant

Londres.—L'artefacte trobat anit a la residencia del ministre de l'Interior, Mr. Mackena, resultá esser inofensiu.

Aquesta nit un vigilant ha detingut a dues senyoretes ricament habillades que havien penetrat a una de les dependencies de la residencia del ministre Mr. Harcourt. Una d'elles portava estopa y un pot d'essencies. Se les acusa de temptativa d'incendi.

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago é intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. **Tonifica, ayuda á las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la**

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hipercloridria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disentería, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago é intestinos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre. **Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.**

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite folleto á quien lo pide.

ESPECTACLES

Teatre Circo Barcelonès

GRAN CINEMATOGRAF

Avui sessions completes de quatres a set tarde y nou nit

PREUS DE COSTUM

20 PELICOLES, 20

de veritable estrena, entre elles «Revista Fathé 173», «Sanchez y su familia se divierten», «El séptimo hijo», «El eclipse del 17 de Abril», «El agente Teofilo», «La sentencia de Salomón», «El gas carbónic», «El Rei de los reporters», «Aventuras de un chauffeur» (900 metres) «Haz tu deber», «Bailes típicos andaluces», «El engaño» (500 metres), «El espía» 800 metres, «Amor y Silencio» y altres.

Teatre Tívoli

Gran Companyía italiana d'ópera cómica y opereta dirigida per A. GRANIERI y A. MARCHETTI. Avui dilluns Nit a un quart de deu «Ultima d'abono». L'opereta en tres actes «La Principessa del Dollari», Butaca 2 ptes. Entrada general 0'52 ptes. Dimecres benefici de la tiple cómica Fernanda Raz oli amb l'opereta Sogno d'un Waltzer.—Proximament estrena en Espanya de l'opereta en tres actes del Mtre. Caryll «La Duchessa di Danzica» (Madame Sans-Gene). Se despatxa a comptaduría.

Teatre Novetats

Companyía ITALIANA GRAN GUIGNOL director A SAINATI primera actriu BELLA STARACE. — Avui Dilluns Nit: a un quart de deu. 5.ª MODA. El drama en un acte «Il figlio di Totò» y estrena del drama de gran éxit representat mès de 150 vegades a París, en tres actes

LA CARNE.

Demà dimars variada y escullida funció. Se despatxa a comptaduría.

TEATRE COMIC.—Gran companyía dirigida per Ricard Güell y Julià Vivas, de la que formen part la genial Pilar Martí, Angelina Villar y Pep Viñas. — Avui, dilluns 15 de Juliol. Nit a dos quarts de deu, Especial 35 cénts. Primer: La sarsuela en un acte «El barbero de Sevilla», per A. Villar. Segòn: Gran éxit de «La viva de genio», dos actes de veritable gracia, Tercer: El exitàs «El cuento del Dragón» delicada comedia lírica per Pilar Martí y Ricard Güell. Jardí esplendit, fresc, el preferit per nostres hermoses. Gran enllumenació artística. En ensaig amb gran activitat la joia de nostre Teatre líric «La Generala», Perrin, Palacios, Vives. Se prepara «Las mujeres de don Juan».—Se despatxa a comptaduría.

Gran Teatre del Bosc

Gran Teatre d'Estiu, «Spectacle Varié»; avui debut de les notables senyoretes que formen l'orquesta «Olimpia de París», tocarán en els intermedis y al final de la funció en el «Foyer». Exit, exit; y últims dies del contracte de Matilde «Aragón» y «La Farfalla» 32 artistes 32. Dimecres debut de la 1.ª Estrella Espanyola «La Fornarina». Per les tardes entrada lliure, butaques gratis de 5 a 8.

TURÓ PARK

Succés de les noves atraccions.—Concert per la Banda de Cassadors de Barcelona.—Tarde: Putxinel-lis «Quatre Gats». Cotxes infantils. — Sardanes, cobla «Principal Barcelonina». Nit.—Cinematógraf.—Sardanes per la mateixa cobla.—Entrada 25 cénts.—Carril de Sarriá y tramvías, servei extraordinari.

Saturno Parc

Explendit y luxós «Centre de Sports» el més important d'Espanya. Obert tots els dies tarde y nit, y amenisat per la Banda del Regiment d'Alcàntara.

Avui dilluns tarde y nit se ballarán sardanes per «La Principal de Perelada».

Repetició de la despedida de la «Rondalla Valenciana».

Dimars nit Debut del notable quadro regional Andalus.

Entrada de passeig, 10 cénts.

TIBIDABO

Avui y demà grans festes en la cim del

Dilluns, 15, Revetlla de la Verge del per la nit gran enllumenació.—Castell de focs artificials.—Cinematógraf.—Projector eléctric, etc., etc.—Servei del funicular fins les dotze de la nit.

Dimars, 16, Festa de la Verge del Carme, per la tarde: Carroussel.—Banda de música.—Guignol y focs japonesos a la plassa amb juguets y dolsos pels nens.

LA RABASSADA

HOTEL-RESTAURANT

está obert tota la nit. Gabinets particulars Cuina de primera. Servei a la carta y cuberts desde cinc pessetes. Telèfon número 7.648.

Concerts

en el Saló Menjador del Restaurant de 1 a 3 tarde y de set a nou nit, per una orquesta de professors dirigits pel mestre Pèrez Cabrero.

Atraccions Americanes

Scenic, Railway, Water Chute, Bowing, Alloys, Cake-Walk. Casa Encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla. Paseigs, etc.

Tramvia directe desde la Plassa de Catalunya a La Rabassada.

Concerts

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GUIJOL, 3

Nit: Gran exit de la célebre étoile parisienne,

NITA-JO

Edén Concert.-Music-hall Parisenc

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Totes les nits a les deu. Altre exitàs. **La Reno de Verano**

Cinematógrafs

Gran saló cine Doré

Dilluns tarde colossal debut de la colossal atracció

12345 RAMASHOW 12345

el més gran que's coneix en cants y balls russos. Nit a les 10 en punt gran funció de honor y despedida dels célebres artistes

Hermanos Camara

amb un programa colossal verdaderament notable, junt ab aquestes atraccions treballaràn tarde y nit EL MAÑO rei de la jota. El célebre caricato

PEPE MARQUÉS

L'eminent cantanta d'aires regionals, sola en el seu genre

La Torrerica

Dilluns tarde: ¡Al Doré! pera admirar a les RAMASHOW. Dilluns nit: ¡Al Doré!! pera despedir als HERMANOS CAMARA y aplaudir a les 5 COLOSSALS ATRACCIONS 5 que prenen part.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 22. - BARCELONA

Negociém els cupons del Deute 5 per 100 Amortisable y Huescas 4 per 100 venciment Agost próxim.

Societat Catalana d'Edicions

Quota mínima semestral, CINC PESSETES

Tres llibres cada semestre

Volums del segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall *Espanya tal com es, Contestació a Núñez de Arce,* y *L'immoralitat a Espanya.*

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana.*

III. LA VIDA Y LA MORT DEN JORDI FRAGINALS, novela den *J. Pous y Pagès.*

Volums del primer semestre de 1912

I. ESTUDIS DE LITERATURA CATALANA, per *Manuel de Montoliu.*

II. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili*, amb un pròleg den *Pere Corominas.*

III. L'ORIGEN DEL CONEIXEMENT, pel *Dr. Ramón Turró.*

Seguiran obres de *Joaquim Ruyra, Josep Carner, Lluís de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Josep Maria Tallada, Romà Jori*, etc. Els volums estaran elegantment impresos y constaran de 200 a 400 planes.

A les oficines d'EL POBLE CATALA se faciliten fulles de suscripció

Descobriment sensacional

CURACIÓ DE LES MALALTIES DE LA PELL Y TAMBE DE LES LLAGUES DE LES CAMES

La pell - Mals de les cames

ABANS DE LA CURACIÓ — DESPRÉS DE 15 DIES DE TRACTAMENT

Havem senyalat als lectors d'aquest periòdic el descobriment sensacional del senyor RICHELET, apotecari y químic a Sedàn (Fransa), en lo que toca a les malalties de la pell. Heusaquí la llista d'aquestes malalties que han estat curades després d'alguns dies per aquest tractament meravellós.

Eczema, brians, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojors, sarpullidos tarinàceos, sycosis de la barba, *picors, varices, llagues varicoses y eczemes varicoses de les cames; malalties sifilítiques.*

Aquest meravellós tractament exerceix sa acció tant sobre'l lloc ont se localisa'l mal, com sobre la sang, que després d'alguns dies, se troba transformada y purificada.

Tots els assaigs han tingut bon èxit, y no ha sobrevingut jamai una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament és proporcionat a totes les condicions de la fortuna. (Hi ha també un tractament pera nois de tres fins a setze anys.)

El senyor RICHELET acaba d'instalar dipòsits a totes les farmacies y drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell serà enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet n'hi ha prou ab dirigirse

AL SR. L. RICHELET, 13, RUE GAMBETTA, SEDAN (FRANSA

BARCELONA.—SENYORS VICENS FERRER y C.ª, Comers, 60; farmacia y drogueria y la seva sucursal.—SENYORS FILLS DE J. VIDAL Y RIBAS, Moncada, 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals.—DOCTOR ANDREU, Rambla de Catalunya, 66, farmacia. — SENYORS URIACH Y C.ª, Moncada, 20, drogueria; SENYORS RIUDOR Y PARÉS, Porta de l'Angel, 14, drogueria.—D. JOSEP SEGALÁ ESTALELLA, Rambla de les Flors, 4, farmacia, (Centre d'específics) —D. VILADOT, farmacèutic.—D. ANTONI SERRA, farmacèutic.

FORA PÈL MOIXÍ

Els POLVOS COSMÉTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cos, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyoretes que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que aixi puguin destruirlo. — S'envia certificat per correu si per endavant se reben UN POT, 2'50 ptes. 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro Mutu o segells de correu.

Farmacia Borrell

COMTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52. - BARCELONA

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70, entressol, primer

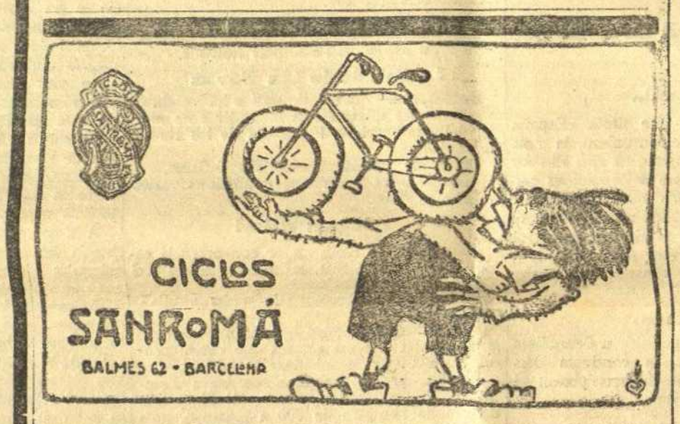

HERNIATS D'AMBDOS SEXES

Vostre mal, sense operació cruenta, pot avui curarse radicalment?

El membret diu: «REAL ACADEMIA DE MEDICINA Y CIRUGÍA»

«En la sesión celebrada en el día de hoy por esta Real Academia de Medicina se ha dado »cuenta de la comunicación de V. y presentada la vitrina que contiene los aparatos para al »taxis *(reducción)* y curación de las hernias, que ha tenido á bien dirigir á esta Corporación; »y tengo la satisfacción de participarle que dichos aparatos constituyen lo más perfeccionado »y útil hasta el día conocido para la curación de las hernias (1), lo cual demuestra en su autor »un concienzudo estudio de las condiciones individuales del paciente, tanto anatómicas como »mecánicas y de resistencia para poder graduar convenientemente cada aparato. Lo que me »complazco en comunicar á V. para su satisfacción y efectos consiguientes. — Dios guarde á »V. muchos años. — Murcia, 16 febrero 1912. — El presidente, Francisco Medina. — S. D. P. »DRO RAMON, ortopédico-especialista, BARCELONA: Despacho, CARMEN, 38, PISO 1.º»

(1) Entenguiho bé el llegidor y no ho olvidi: *Lo más perfeccionat y útil fins el dia, conegut pera la curació de les hernies.* Consultes y opuscles, en aquest Despaig: referencies tota els metges de significació.

Gran Diploma de Honor y 10 Medallas

RELOJ ORIÓN AFINACIÓN CRONOMÉTRICA

VÉNDESE EN LAS RELOJERIAS

Esqueles mortuories

SE REBEN

A l'Administració fins a les deu de la nit

A l'imprempta fins a les tres de la matinada

PREUS Y TAMANY, SEGONS CATALEG

Torns y eines de precisió

pera mecànica y rellotgeria

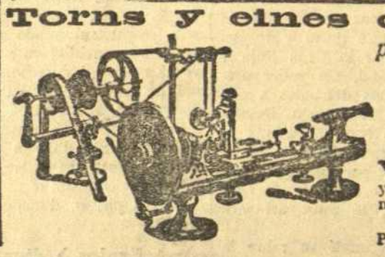

Torns pera aficionats

REPRESENTANT

dels torns y útils de precisió

Wolf, Jhan & C.ª

y de les acreditades mes suisses marca *Matthey*

Francisco Layret

P. MADOZ, NUM. 1, PRINCIPAL

MOBLES DE JORBA

Exposició de totes classes en un grande magatzem y tallers

HOSPITAL, 101

A ALELLA Casa pera tendre en magnífiques condicions pera l'estiueig. Raó: Alella, Hic, tartaner.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre generos, pianos, carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors desde'l 3 per 100 anual, en llurs tres, proprietaris, industrials y comerciants desde'l 1½ per 100 al mes.

SE COMPRA mobles, pianos, caixes de capdals y objectes. Passatge Pont de la Parra, 6 (Reforma).

60 ANYS DE GRAN ÉXIT

EL NOU ELIXIR REGENERADOR

Preparat per B. PIERRE, perfumista

Es l'únic y veritable que detura immediatament la caigudes dels cabells.

No es un tint, sinó que conserva y fortifica els cabells.

Es el millor remei pera destruir la caspa.

Usis l'elixir quan els cabells comensen a caure.

Usis l'elixir pera obtenir un creixement abundant.

Aquest célebre ELIXIR REGENERADOR no es un de tants procediments que deuen la vida al charlatanisme, al luxe de cartells.

Preu TRÉS PESSETES frasc.

De venda a les perfumeries y drogueries y a Madrid, Carme, 2, perfumeria.

Diposit principal Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de Baltasar.

(Davant al carrer de Ferràn)

USIN LA REINA DE LES TINTURES

DE B. PIERRE

Perfumista de París

La vegetal progressiva dona tots els colors. A les sis o vuit aplicacions agafa el cabell el color natural. No taca la roba. Preu: 4 pessetes frasc.

INSTANTÁNIES: castany, negre y castany obscur, 4 pessetes capsa pera la barba y pera el cap. 6.

De venda: Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de P. Baltasar.

Successor de l'antig establiment de RIMAUD GERMAIN, Rambla del Mitg, número 14, perfumeria.

Els ***vòmits, coragre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors de l'estòmac, cintura y esquena, etcètera,*** desapareixen al següent dia de usar el

ESTOMAGO ARTIFICIAL

De venda a totes les farmacies y Drogueries

Desapareixen en tres dies les ***dispepsies, gastralgies y catarros gástrics,*** com ho certifiquen milers de curats. Refuseu com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya, **J. Uriach y C.ª-Barcelona**

CLINICA ARBÓ DENTAL

FUNDADA EN 1900

Contribució de 1.ª categoría (1,400 pessetes)

L'Ilustre Sindicatura del Gremi de Dentistes reconeix que aquesta Clínica es la que **més treballa** y, per lo tant, la que **guanya més diner.** Es molt natural que tothom se visiti en aquesta Clínica doncs está montada **a base de la Economía,** necessitat indispensable pera la classe obrera y la classe mitja, poguentse economitzar fins un 50 per 100 en tota classe de treballs, com son:

DENTADURES - PONT EN OR (AMERICANS), DENTS - CARGOL - ORIFICACIONS - CORONES - OR - PORCELANA, ETCÉTERA

Demanis nota de preus, que s'entregarà de franc, puig es la única Clínica que té tarifa fixa.

Consulta de vuit matí a nou nit — **Festius de nou a dotze**

10 - CARRER DE PELAI - 10

Abans d'anar a la torre compreu una capseta de

ZAMPIRONI

Unic modo de poder matar els mosquits, y per lo tant, obtenir un somni tranquil

Se ven a totes les drogueries y basars. - Agents a Espanya: J. URIACH y C.ª - Barcelona

FENOL COMELERAN

Es el millor desinfectant, antiepidèmic, antihemorràgic, cauterizador e insecticida El preservatiu més eficas del **CÓLERA - TIFUS - VEROLA, ETC.** Cura tot seguit les cremadures, ferides, panallons, clivelles, sarna, brians, picadures, mossegades, mal de caixal, etc. Vègis el llibret que acompanya a cada frasc. Se ven a totes les farmacies y drogueries. **Dipósit Central: J. Uriach y C.ª Moncada, 20. Barna.**